

Olsztyn 2 stycznia 2016 r.

Ks. dr hab. Mieczysław Różański, prof. UWM
Katedra Prawa Kanonicznego i Wyznaniowego
Uniwersytet Warmińsko-Mazurski
ul. Warszawska 98
10 - 702 Olsztyn

Recenzja

dorobku naukowego doktora Marka Bieleckiego
ze szczególnym uwzględnieniem rozprawy habilitacyjnej
pt. "Stan prawny nieruchomości Archieparchii Przemysko-Warszawskiej w latach 1944-
2014", (Lublin 2015, ss. 498, ISBN 978-83-8061-089-7)
sporządzona na podstawie powołania przez Centralną Komisję do spraw Stopni i Tytułów
z dnia 3 listopada 2015 r. (Nr BCK-I-L-8347/15)

I. Życiorys naukowy

Marek Bielecki urodzony 24 kwietnia 1975 r. w Tomaszowie Lubelskim po ukończeniu edukacji podstawowej uczęszczał do Zespołu Szkół Techniczno-Rolniczych im. Macieja Rataja w Tomaszowie Lubelskim, gdzie uzyskał świadectwo dojrzałości w 1995 r. Następnie rozpoczął studia magisterskie na Wydziale Prawa, Prawa Kanonicznego i Administracji KUL na kierunku prawo kanoniczne, na którym uzyskał stopień magistra prawa kanonicznego w 2000 r. na podstawie pracy "Ewolucja struktur katolickiego duszpasterstwa wojskowego w latach 1944-1999", napisanej pod kierunkiem ks. prof. dr. hab. Henryka Misztala. W tym samym roku uzyskał licencjat w zakresie prawa kanonicznego. W roku 2001 na tym samym Wydziale uzyskał stopień magistra prawa na podstawie pracy "Prawo dziecka wychowywanego poza rodziną do wolności religijnej", napisana także pod kierunkiem ks. prof. dr. hab. Henryka Misztala.

Następnie w latach 2001-2005 odbył studia doktoranckie na Wydziale Prawa, Prawa Kanonicznego i Administracji KUL na kierunku prawo. Tam też w dniu 25 września 2005 r. uzyskał stopień doktora nauk prawnych w zakresie prawa na podstawie dysertacji napisanej pod kierunkiem ks. prof. dr. hab. Artura Mezglewskiego pt. "Wolność religijna dziecka w

prawie polskim". Jej recenzentami byli ks. prof. dr hab. Henryk Misztal i ks. dr hab. Krzysztof Warchałowski, prof. UKSW.

Ponadto Pan doktor w 2003 r. ukończył studia podyplomowe z zakresu pedagogiki na Katolickim Uniwersytecie Lubelskim Jana Pawła II, a w 2010 r. studia podyplomowe z edukacji dla bezpieczeństwa w Wyższej Szkole Zarządzania i Administracji w Zamościu.

II. Ocena dorobku naukowego

Ocenić zostanie poddana monografia wskazana przez Habilitanta jako rozprawa habilitacyjna pt. "Stan prawny nieruchomości Archidiecezji Przemysko-Warszawskiej w latach 1944-2014", Lublin 2015, ss. 498 oraz 1 redakcję publikacji wieloautorskiej, 5 współredakcji monografii współautorskich, 26 artykułów w recenzowanych monografiach wieloautorskich, 4 hasła w Leksykonie prawa wyznaniowego, 10 artykułów w recenzowanych czasopiśmie naukowych, 2 recenzje w czasopiśmie naukowych i 1 sprawozdanie.

1. Ocena rozprawy habilitacyjnej

Dr M. Bielecki jako główne osiągnięcie naukowe po osiągnięciu stopnia doktora nauk prawnych wskazał na monografię "Stan prawny nieruchomości Archidiecezji Przemysko-Warszawskiej w latach 1944-2014".

1.1. Temat, problem badawczy i cel pracy

Wybór tematu monografii uznać należy za bardzo aktualny i bardzo konieczny z uwagi na toczący się dyskurs dotyczący stanu majątkowego kościołów w Polsce. Monografia Habilitanta jest odpowiedzią na brak kompleksowego opracowania dotyczące stanu prawnego nieruchomości należących do Kościoła greckokatolickiego w Polsce w literaturze polskiej. Dotychczas w ostatnich latach opracowane zostało to zagadnienia dotyczące Kościoła rzymskokatolickiego w pracy D. Walencika pt. *Nieruchomości Kościoła katolickiego w Polsce w latach 1918-2012*, Katowice 2013.

Przedmiotem pracy jest analiza procesu nacjonalizacji nieruchomości należących do Kościoła greckokatolickiego w Polsce, dokonanej na podstawie aktów normatywnych wydawanych przez władze Polski Ludowej, a także problem zadośćuczynienia za doznane straty ze strony władz III Rzeczypospolitej. Uważam, że cel pracy i postawione w nim tezy badawcze pogłębione w rozważaniach zamieszczonych w poszczególnych rozdziałach są

uzasadnione i sformułowane prawidłowo, a kolejność ich zamieszczania wynika z przyjętych metod badawczych.

1. 2. Źródła i literatura

Wykaz źródeł i literatury w publikacji zamieszczony został na końcu rozprawy i obejmuje 33 strony (s. 323-356). Wykaz ten został podzielony przez Autora na trzy zasadnicze części: Źródła, Literaturę i Strony Internetowe. Pierwsza z części - Źródła obejmuje: konstytucje (s. 323), umowy międzynarodowe (s. 322-324), ustawy i inne akty prawne rangi ustawowej (s. 324-327), rozporządzenia (s. 327-328), pozostałe akty prawne powszechne i wewnątrznie obowiązujące (s. 328-330), rozstrzygnięcia i inne formy działalności organów administracji państwowej (s. 330-336), dokumenty wydane przez Komisje majątkową i Komisje Regulacyjną ds. PAKP (s. 336), orzecznictwo (s. 336-338), archiwalia (s. 339-344), druki sejmowe (s. 345), dokumenty kościelne (s. 345-347). Ułożone one zostały w porządku chronologicznym.

Bazę źródłową rozprawy stanowiły akta prawa państwowego (świeckiego) i kościelnego. Wykorzystane zostały akta normatywne i dokumentacja administracji państwowej dotycząca problematyki nieruchomości kościelnych. Przy całej skrupulatności dokonanej w zestawieniu źródeł Autor nie ustrzegł się błędów w tej systematyce np. najpierw zamieszczone zostało Zawiadomienie Wojewody Małopolskiego z dnia 27 kwietnia 2010 r., a po nim zawiadomienie z dnia 29 marca 2010 r. (s. 336). Najwięcej wątpliwości budzi ułożenie źródeł archiwalnych. Autor odszedł od ogólnie przyjętego schematu, w który podaje się najpierw archiwum, w którym przechowywana jest dokumentacja, a następnie zespół i jednostkę archiwalną na rzecz tytułu jednostki archiwalnej lub urzędu w którym się znajduje. Taki układ jest mało przejrzysty i zmusza czytelnika do głębszego poszukiwania, gdzie dane materiały archiwalne się znajdują.

Podana przez Autora literatura przedmiotu zawiera 189 pozycji, ułożonych alfabetycznie które umieszczone zostały na 10 stronach (s. 347-356). Tak bogata literatura świadczy o wysokiej erudycji i dobrej znajomości opisywanej problematyki przez Habilitanta. Także tutaj znalazły się nieliczne błędy np. zamieszczony został Dekret o Kościołach Wschodnich Orientalium Ecclesium z Soboru Watykańskiego II (s. 348), a także Dziennik Praw Królestwa Polskiego, t. 1 z 1815 r. (s. 348), w którym znajdowały akta normatywne. Po takim opisie bibliograficznym trudno jest stwierdzić, jaki akt normatywny chciał Autor wskazać. W obu przypadkach powinny one znaleźć się w źródłach, a nie cytowanej literaturze. Trzecia część - Strony Internetowe zawiera 10 odniesień do materiałów

zamieszczonych na stronach oficjalnych instytucji i publikacji naukowych zamieszczonych w wersji elektronicznej.

Sposób cytowania, tworzenia przypisów i opisów bibliograficznych stosowanych przez Autora jest poprawny.

1.3. Metoda

W odniesieniu do metody zastosowanej podczas pisania pracy Autor jednoznacznie stwierdza "Obszerność materiału badawczego spowodowała, że przy pisaniu pracy wykorzystano kilka metod typowych dla opracowań z zakresu prawa. Występuje tu metoda historyczno-prawna, która jest niezbędna przy analizie ewoluowania charakteryzowanych zjawisk. Ponadto, kiedy dokonywano analizy rozwiązań normatywnych i omawiano poglądy doktryny, korzystano z metody dogmatyczno-prawnej i teoretyczno-prawnej. Przy omawianiu zagadnień dotyczących statusu prawnego, konieczne było sięgnięcie do metody komparatystycznej poprzez zestawienie i porównanie rozwiązań występujących w systemie prawa świeckiego i kanonicznego. Przy sporządzaniu aneksu wykorzystano metodę statystyczną" (s. 21).

Wskazanie poszczególnych metod, jak też ich zastosowanie w monografii jest prawidłowe. Wybór ich, a zwłaszcza metody historyczno-prawnej i dogmatyczno-prawnej pozwala na dokonanie analizy i syntezy omawianej problematyki.

1. 4. Układ pracy

Autor podzielił monografię na 4 rozdziały, które poprzedził wykazem skrótów, wstępem, a uwieńczył zakończeniem, bibliografią i aneksem. We wstępie określił, że składa się ona "z dwóch zasadniczych części. Pierwszą stanowi opis stanu prawnego nieruchomości kościelnych w latach 1944-2014, drugą zaś aneksu, które zawierają tabelaryczne zestawienia stanu majątku eparchii przemyskiej i archieparchii przemysko-warszawskiej" (s. 18). Całość poprzedza alfabetycznie ułożony wykaz skrótów (s. 9-11), który nie budzi zastrzeżeń.

Wstęp (s. 13-22) zawiera istotne i niezbędne elementy merytorycznego wprowadzenia. Autor wprowadził w tematykę swojego dzieła, uzasadnił jego potrzebę, stawia tezy badawcze (s. 18) na które będzie poszukiwał odpowiedzi, uzasadnia metody badawcze, zakreśla cel pracy. Niestety brak w nim prezentacji najważniejszych podstaw źródłowych i literatury. Nie wskazane zostały akta normatywne a grupy dokumentów na których opiera się zawarta w monografii analiza. Nie wymieniona została także żadna istotna pozycja bibliograficzna.

Oceniając konstrukcje wstępu należy stwierdzić, że cechuje się on pewnymi niedociągnięciami, choć zawiera konieczne elementy metodologiczne.

Rozdział pierwszy (s. 23-113), zatytułowany *Uwarunkowania prawno-historyczne funkcjonowania Kościoła greckokatolickiego w Polsce*, w zamyśle Autora ma być wprowadzeniem do dalszych analiz. Dlatego przedstawił dzieje greckokatolickiej eparchii przemyskiej na tle losów całego obrządku od momentu powstania, aż do czasów współczesnych. Większa jego część zawiera opis struktur Kościoła do czasów współczesnych (s. 23-94). Ostatnia część tego rozdziału *Wybrane aspekty prawno-kanoniczne* (s. 95-109). Ogranicza się ona do analizy przepisów mających wpływ na kwestie majątkowe w aspekcie historycznym. Zawiera on minimum informacji bardziej o charakterze przeglądowej niż analitycznej.

W rozdziale drugim (s. 115 - 184) *Nacjonalizacja nieruchomości kościelnych* zawarte zostały opisy wydarzeń repatriacji ludności wyznania greckokatolickiego oraz analiza aktów prawnych, które posłużyły do przejęcia i rozdysponowania przez państwo całego majątku Kościoła greckokatolickiego, a tym samym do nieodwracalnych przekształceń w sferze stosunków własnościowych. Omówiono w nim: Dekret PKWN z 1944 r. o przeprowadzeniu reformy rolnej (s. 138-157), dekret z 5 września 1947 r. o przejściu na własność państwa mienie pozostałego po osobach przesiedlonych do ZSRR i jego zmiana na mocy dekretu z 28 września 1949 r. (s. 157-169); dekret z 27 lipca 1949 r. o przejściu na własność państwa niepozostających w faktycznym władaniu właścicieli nieruchomości ziemskich, położonych w niektórych powiatach województwach białostockiego, lubelskiego, rzeszowskiego i krakowskiego (s. 169-172); przejście lasów na własność państwa (s. 172-178); majątek Kościoła grekokatolickiego po wejście w życie umowy z 15 lutego 1951 r. o korekcie terytoriów państwowych pomiędzy PRL a ZSRR (s. 178-181). Autor poddał analizie ich genezę, przebieg oraz dokonał oceny ich legalności, która nie budzi większych zastrzeżeń.

Rozdział trzeci (s. 185-263) poświęcił Autor roli, jaką odegrał Polski Autokefaliczny Kościół Prawosławny w przejmowaniu mienia Kościoła greckokatolickiego w Polsce. Obejmuje on okres od odzyskania przez Polskę niepodległości w 1918 r. do czasów współczesnych. Autor słusznie ujął zagadnienie prawno-historycznie cofając się do czasów II Rzeczypospolitej, gdyż wydawane wówczas decyzje władz państwowych miały wpływ na stan prawny nieruchomości w początkach PRL-u.

Ostatni rozdział *Nabycie i rewindykacja nieruchomości zgodnie z ustawą o stosunku państwa do Kościoła Katolickiego w RP* (s. 265-316) dotyczy sytuacji prawnej jak wytworzona została po ustawie z 17 maja 1989 r. o stosunku Państwa do Kościoła

Katolickiego w Rzeczypospolitej Polskiej. Podano w nim analizie proces uwłaszczenia osób prawnych, reprezentujących obrządek bizantyjsko-ukraiński, opisując ich procedurę, a także charakterystykę postępowania przed Komisją Majątkową oraz możliwości dochodzenia roszczeń po jej likwidacji.

W zakończeniu (s. 317-321) zamieścił Autor podsumowanie wcześniejszych analiz, skupiając się w znacznej części na kwestiach historycznych i nie wyprowadził żadnych uwag dotyczących procesu rewindykacji majątków Kościoła grekokatolickiego w Polsce.

Druga część pracy jest w istocie aneksem (s. 359-498), który zawiera zestawienia dotyczące stanu majątkowego eparchii przemyskiej i archieparchii przemysko-warszawskiej. Składa się faktycznie z 7 zestawień tabelarycznych: 1. wykaz majątku eparchii przemyskiej w XX-leciu międzywojennym (lata sporządzenia inwentarza 1927-1929); 2. Wykaz decyzji nacjonalizacyjnych oraz stwierdzających przejście majątku po parafiach Kościoła katolickiego obrządku grecko-rusińskiego na inne podmioty; 3. Nacjonalizacja majątku należącego do innych osób prawnych Kościoła katolickiego obrządku grecko-rusińskiego; 4. Wykaz decyzji uwłaszczeniowych w oparciu o art. 60 ustawy z 17 maja 1989 r. o stosunku Państwa do Kościoła Katolickiego Rzeczypospolitej Polskiej; 5. Orzeczenia i inne formy rozstrzygnięć Komisji Majątkowej odnoszące się do osób prawnych obrządku ukraińsko-bizantyjskiego; 6. wykaz decyzji w oparciu o art. art. 70a ustawy z 17 maja 1989 r. o stosunku Państwa do Kościoła Katolickiego Rzeczypospolitej Polskiej; 7. Nieruchomości dawnej Eparchii Przemyskiej położone na terytorium RP - wpisane do rejestru zabytków. Jak Autor zaznacza we wstępie (s. 20) znajduje się w tej części stan cząstkowy, gdyż nie można zebrać całościowych informacji. Brakuje m.in. decyzji, kompletnych wniosków do Komisji Majątkowej, spisów inwentaryzacyjnych itd.

1. 5. Ocena formalna i końcowa pracy

Konstrukcja monografii nie budzi zastrzeżeń. Tytuły rozdziałów i podrozdziałów są właściwie sformułowane o zamieszczona w nich treść odpowiada tytułowi. Przypisy zostały wykonane poprawnie i dokumentują prowadzony dyskurs narracyjny, a także go uzupełniają zawierając konieczne wyjaśnienia, a czasami sądy Autora. Język rozprawy jest poprawny i nie widać w nim rażących błędów językowych, czy też błędów stylistycznych.

Dokonując oceny końcowej dysertacji należy wskazać na jej walory, a także na pewne mankamenty. Podstawową wartością pracy jest jej nowatorskość. Autor poddał wnikliwej analizie stan prawny nieruchomości Archieparchii Przemysko-Warszawskiej w oparciu o dostępne materiały źródłowe, historyczne i współczesne. Nie uchylał się też przed analizą

zagadnień spornych i dyskusyjnych formułując własne opinie krytyczne. Przekazywane przez Habilitanta wnioski są poprawne i świadczą o wnikliwości, a także o bardzo dobrej znajomości analizowanej problematyki. Należy stwierdzić, że recenzowana monografia habilitacyjna jest pracą oryginalną i stanowi znaczący wkład w rozwój nauki prawa wyznaniowego i tym samym spełnia wymogi stawiane rozprawom habilitacyjnym w prawie polskim.

2. Ocena pozostałego dorobku naukowego

Oprócz rozprawy habilitacyjnej dr Marek Bielecki przedstawił do oceny 1 redakcję publikacji wieloautorskiej, 5 współredakcji monografii współautorskich, 26 artykułów w recenzowanych monografiach wieloautorskich, 4 hasła w Leksykonie prawa wyznaniowego, 10 artykułów w recenzowanych czasopismach naukowych, 2 recenzje w czasopismach naukowych i 1 sprawozdanie.

Głównym zagadnieniem badawczym Habilitanta jest szeroko rozumiana problematyka prawa wyznaniowego, która dotyka także innych gałęzi prawa (prawo konstytucyjne, administracyjne). Można je szczegółowo podzielić na następujące kierunki badawcze: Zasady bilateralizmu oraz współdziałania w stosunkach instytucjonalnych państwo – Kościoły i związki wyznaniowe; wolność religijna dziecka, stan prawny nieruchomości kościelnych na pograniczu polsko-ukraińskim, status prawny Kościoła (obrzędki) greckokatolickiego w prawie polskim i ukraińskim, wolność pielgrzymowania a przepisy ruchu drogowego. W zakresie zasad współdziałania pomiędzy państwem a kościołami i związkami wyznaniowymi należy odnotować artykuły: *Porozumienia związków wyznaniowych z organami samorządu terytorialnego*, w: *Bilateralizm w stosunkach państwowo-kościelnych*, red. M. Bielecki, Lublin 2011, s. 283-297; *Sytuacja kościołów i związków wyznaniowych w strefie Schengen*, w: *Polska w strefie Schengen – konwencje dla stosunków społecznych i gospodarczych Polski i państw ościennych*, red. W. Bednaruk, M. Bielecki, G. Kowalski, Lublin 2010; ss. 157-169; *Stosunek Kościoła do Unii Europejskiej*, w: *Unia Europejska 2009/2010. Aksjologia, prawo, gospodarka i ochrona środowiska*, red. W. Bednaruk, M. Bielecki, G. Kowalski, P. Wiśniewski, Lublin 2010, ss. 51-63.

Z zakresu wolności religijnej i prawami dziecka godne uwagi są: *Dobro dziecka jako przesłanka korzystania z jego prawa do wolności religijnej*, „*Studia z Prawa Wyznaniowego*” t. 7, Lublin 2005, s. 233-243; *Prawo dziecko przebywającego poza domem do praktyk i posług religijnych*, „*Roczniki Wydziału Nauk Prawnych i Ekonomicznych KUL*” 2005/1, Lublin 2005, s. 321-336; *Wolność religijna na tle innych praw i wolności przysługujących*

mniejszościom narodowym i etnicznym w Polsce, „Studia z Prawa Wyznaniowego” t. 9, Lublin 2006, s. 209-225; *Wolność religijna dziecka w kontekście działalności grup destrukcyjnych*, w: *Ius et Fides. Księga jubileuszowa z okazji siedemdziesiątych urodzin profesora Jana Świtki*, red. T. Guz, M. Kuć, Lublin 2006, s. 751-766; *Wolność religijna dziecka na tle praw rodzicielskich*, „Roczniki Wydziału Nauk Prawnych i Ekonomicznych KUL” 2006/2, Lublin 2006; *Prawa dziecka na tle praw rodzicielskich*, w: *Ochrona dziecka w prawie publicznym*, red. M. Bartnik, M. Bielecki, B. Uliasz, J. Parchomiuk, Tomaszów Lubelski 2007, s. 39-53; *Współdziałanie podmiotów samorządowych z podmiotami wyznaniowymi. Wybrane aspekty*, w: „Studia z Prawa Wyznaniowego” t. 11, Lublin 2008, s. 193-209; *Godność dziecka jako przesłanka korzystania z wolności religijnej*, w: *Dziecko – studium interdyscyplinarne*, red. E. Sowińska, E. Szczurko, P. Marzec, T. Guz, Lublin 2008, s. 239-257; *Działalność mediów a wolność religijna*, w: *Środki przekazu. Informacja czy manipulacja*, red. A. Balicki, T. Guz, W. Lis, Lublin 2008; s. 155-175; *Ograniczenia wolności religijnej dziecka*, w: *Idea wolności w ukuciu historycznym i prawnym*, red. E. Pozerska, P. Sadowski, A. Szymański, Toruń 2010, s. 435-445; *Ewolucja wolności religijnej dziecka w Polsce w latach 1989-2009*, w: *Prawo wyznaniowe w Polsce (1989-2009). Analizy – dyskusje – postulaty*, red. D. Walencik, Katowice – Bielsko-Biała 2009, s. 93-106; *Wychowanie dziecka zgodnie z przekonaniem rodziców oraz jego wolność religijna w kontekście orzeczenia Europejskiego Trybunału Praw Człowieka z 3 listopada 2009*, w: *Szkoła, edukacja i wychowanie*, red. A. Balicki, T. Guz, W. Lis, Lublin 2010, s. 37-49; *Grupy religijne o charakterze destrukcyjnym a prawa dziecka*, w: *Przestępczość wśród młodzieży – zagrożenia, sposoby przeciwdziałania*, red. A. Komadowska, Lublin 2012, s. 121-135; *Symbol religijny w szkole jako wyraz wolności religijnej*, „Roczniki Wydziału Nauk Prawnych i Ekonomicznych KUL” 2009/5, Lublin 2009, s. 161-171; *Działalność komercyjna mediów a prawa dziecka. Wybrane zagadnienia*, w: *Etyka a ekonomia*, red. T. Guz, P. Marzec, G. Хоружий, Т. Стовженко, Tomaszów Lubelski – Lublin 2010, s. 237-249; *Instytucje polskiego prawa penitencjarnego na tle nauczania Jana Pawła II. Wybrane problemy*, w: *Osoba i dzieło Ojca Świętego Jana Pawła II. Studium wybranych problemów*, red. P. Marzec, J. Nikołajew, Tomaszów Lubelski – Lublin 2009, s. 75-87; *Uwagi o wprowadzeniu matury z religii*, w: *Księga pamiątkowa z okazji 10-lecia WZN PiE KUL*, red. T. Guz, M. R. Pałubska, M. Kuć, Lublin 2006, s. 349-363; *Wolności i prawa konstytucyjne ucznia*, w: *Współczesne problemy prawa oświatowego*, red. M. Pyter, Lublin 2009; s. 49-67; *Treści konfesyjne w prawie oświatowym. Wybrane zagadnienia*, w: *Prawo oświatowe. Stan obecny i perspektywy rozwoju*, red. M. Pyter, A. Balicki, Lublin 2010, s. 29-49; *Prawa*

rodziców w systemie oświaty, „Roczniki Wydziału Nauk Prawnych i Ekonomicznych KUL” 2007/3, Lublin 2007, s. 281-303; *Podmioty zaangażowane w katechizację dzieci i młodzieży*, w: *Veritatem in Caritate. Księga Jubileuszowa z okazji 70. urodzin Księdza Biskupa Profesora Jana Śrutwy*, red. W. Depo, M. Leszczyński, T. Guz, P. Marzec, Lublin 2011, s. 847-859; *Udział duchownych w postępowaniu mediacyjnym o rozwód i separację*, w: *Prawo rodzinne w dobie przemian*, red. P. Kasprzyk, P. Wiśniewski, Lublin 2009, s. 297-313; *Wolność religijna na Ukrainie na tle polskich regulacji*, w: *Ius et Mundus. Księga pamiątkowa dedykowana Profesorowi Lechowi Antonowiczowi*, red. T. Guz, R. Mazurkiewicz, M. R. Pałubska, Lublin 2011, s. 55-70 oraz hasła: *Dziedzictwo kulturowe a działalność związków wyznaniowych* – s. 101-107, *Wolność religijna* - s. 513—520, *Wolność religijna dziecka* - s. 521—526, w: *Leksykon prawa wyznaniowego*, red. A. Mezglewski, Warszawa 2014.

Do najważniejszych artykułów dotyczących stanu prawnego nieruchomości kościelnych należy zaliczyć: *Stosunki wyznaniowe na pograniczu polsko-ukraińskim na przykładzie działalności powiatu tomaszowskiego*, „Studia z Prawa Wyznaniowego” t. 12, Lublin 2009, s. 219-240; *Status prawny parafii rzymskokatolickiej pod wezwaniem św. Apostołów Piotra i Pawła w Łaszczowie*, w: *Łaszczów wczoraj – dziś – jutro*, red. C. Girgiel, H. Szamańska, T. Guz, M. Bielecki, Zamość 2010, s. 219-236; *Ochrona dziedzictwa kulturalnego i religijnego w stosunkach polsko-ukraińskich jako wyraz troski o bezpieczeństwo kulturowe obu państw*, w: *Bezpieczeństwo Polski. Historia i współczesność*, red. L. Antonowicz, T. Guz, M. R. Pałubska, Lublin 2010, s. 251-269; *Ewolucja statusu prawnego wybranych obiektów sakralnych o charakterze zabytkowym na terenie powiatu tomaszowskiego* (współautor M. Skorniewski) w: *Ius et Historia. Księga pamiątkowa dedykowana Profesorowi Jerzemu Markiewiczowi*, red. T. Guz, W. Bednaruk, M. R. Pałubska, Lublin 2011, s. 123-154; *Obiekty sakralne o charakterze zabytkowym na pograniczu polsko-ukraińskim z perspektywy działalności wymiaru sprawiedliwości oraz organów administracji publicznej*, w: *Standardy bezstronności światopoglądowej władz publicznych*, red. A. Mezglewski, A. Tunia, Lublin 2013, s. 161-176; *Troska państwa i związków wyznaniowych o zachowanie dziedzictwa kulturowego. Wybrane zagadnienia*, w: *Finasowanie Kościołów i innych związków wyznaniowych* (współautor B. Uljasz), red. P. Sobczyk, K. Warchałowski, Warszawa 2013, s. 171-190; *Ewolucja statusu prawnego cerkwi w Korczminie* (współautor M. Skorniewski), „Studia z Prawa Wyznaniowego” t. 14, Lublin 2011, s. 221-239; *Status prawny cerkwi pod wezwaniem św. Mikołaja w Horodle*, „Roczniki Wydziału Nauk Prawnych i Ekonomicznych KUL” 2011/7, Lublin 2011, s. 189-202. W tej

problematyce pozostaje artykuł dotyczący statusu prawnego Kościoła (obrazu) greckokatolickiego: *Zarys statusu prawnego Ukraińskiej Cerkwi Greckokatolickiej w Polsce w XX i XXI w.*, w: *Prawo ukraińskie. Wybrane zagadnienia*, red. M. Bartnik, M. Bielecki, J. Nikołajew, Lublin 2013, s. 265-283.

W dziedzinie prawa wyznaniowego pozostającego w korelacji z prawem drogowym dr M. Bielecki opublikował jeden artykuł: *Obowiązki jednostek organizacyjnych związków wyznaniowych w zakresie bezpieczeństwa pieszych pielgrzymek organizowanych na drogach publicznych*, w: *Prawne aspekty turystyki pielgrzymkowej*, red. A. Tunia, Lublin 2014, s. 113-126.

Do dorobku naukowego należy także zaliczyć redakcje pracy zbiorowej *Bilateralizm w stosunkach państwo – kościelnych*, Lublin 2011, a także współredakcje monografii wieloautorskich: *Ochrona dziecka w prawie publicznym*, red. M. Bartnik, M. Bielecki, B. Uliasz, J. Parchomiuk, Lublin – Tomaszów Lubelski 2008; *Łaszczów wczoraj – dziś – jutro*, red. C. Girgiel, H. Szymańska, T. Guz, M. Bielecki, Zamość 2010; *Polska w strefie Schengen – konsekwencje dla stosunków społecznych i gospodarczych Polski i państw ościennych*, red. W. Bednaruk, M. Bielecki, G. Kowalski, , Lublin – Warszawa 2010, *Unia Europejska 2009/2010. Aksjologia, prawo, gospodarka i ochrona środowiska*, red. W. Bednaruk, M. Bielecki, G. Kowalski, P. Wiśniewski, Lublin 2010, *Prawo ukraińskie. Wybrane zagadnienia*, red. M. Bartnik, M. Bielecki, J. Nikołajew, Lublin 2013. Ponadto Habilitant w wykazie swojego dorobku naukowego zamieścił dwie recenzje opublikowane na łamach "Roczniki Wydziału nauk Prawnych i Ekonomicznych KUL" dotyczących następujących publikacji: A. Mezglewski, H. Misztal, P. Stanisław, *Prawo wyznaniowe*, Warszawa 2006 i P. Sobczyk, *Kościół a wspólnoty polityczne*, Warszawa 2005, oraz w tym samym czasopiśmie *Sprawozdanie z Ogólnopolskiego Sympozjum na temat Funkcji publicznych związków wyznaniowych*.

Podsumowując dokonania dra M. Bieleckiego zawarte w innych publikacjach należy podkreślić, że podjął on dość szerokie spektrum zagadnień dotyczących prawa wyznaniowego. Publikacje te są poprawne metodologicznie, zawierają tezę badawczą i są dojrzałe w treści, co świadczy o dobrej organizacji warsztatu badawczego pracy naukowej. W wielu artykułach, zwłaszcza dotyczących prawa majątkowego nie ucieka od tematyki trudnej i aktualnej dotyczącej realizacji relacji Kościół - państwo. Przetawiony dorobek naukowy upoważnia do pozytywnej oceny i stwierdzenia, że spełnia on w stopniu wystarczającym wymogi ustawowe.

III. Ocena dorobku naukowo-dydaktycznego i organizacyjnego

Oceniając dokonania naukowe Habilitanta należy zwrócić uwagę także na inne obszary jego aktywności. Po uzyskaniu stopnia doktora prowadził wykłady Wydziale Zamiejscowym Nauk Prawnych i Ekonomicznych KUL w Tomaszowie Lubelskim, w Wyższej Szkole Biznesu im. bp. Jana Chrapka w Radomiu oraz Państwowej Wyższej Szkole Techniczno-Ekonomicznej im. ks. Bronisława Markiewicza w Jarosławiu. W uczelniach tych przekazywał wiedzę prowadząc wykłady i ćwiczenia z zakresu przedmiotów: prawo wyznaniowe, prawo administracyjne, wstęp do prawoznawstwa, ochrona informacji niejawnej i danych osobowych oraz polityka integracji i bezpieczeństwa Unii Europejskiej, prawo konkordatowe, porównawcze prawo wyznaniowe oraz prawo o ruchu drogowym. W ramach prac naukowo-dydaktycznych w latach 2005-2006 pełnił funkcję pełnomocnika dziekana do kontaktów z mediami, a w latach 2006-2008 pełnomocnika dziekana do spraw studenckich. W ramach tej funkcji był koordynatorem współpracy kół naukowych i organizacji studenckich z władzami uczelni oraz samorządami lokalnych gmin i powiatów.

Habilitant aktywnie uczestniczył w życiu naukowym biorąc aktywnie udział w 30 konferencjach naukowych międzynarodowych i ogólnokrajowych, na których wygłaszał referaty. Ich tematyka dotyczyła głównych nurtów badawczych i odnosiła się do zadnień z prawa wyznaniowego, rodzinnego, administracyjnego i o ruchu drogowym. Ponadto był uczestnikiem kilkudziesięciu konferencji naukowych i organizował lub był członkiem komitetu organizacyjnego 9 konferencji naukowych, w tym jednej o zasięgu międzynarodowym. Zajmował się także popularyzacją wiedzy w środowisku lokalnym. Był jednym z organizatorów konferencji naukowej propagującej dzieje i współczesność miejscowości Łaszczów oraz zorganizował wyjazdowe sesje Biura Informacji Obywatelskiej, gdzie wraz ze studentami bezpłatnie udzielał porad prawnych w okolicznych dla Tomaszowa Lubelskiego gminach. Publikował także artykuły o tematyce prawniczej w prasie lokalnej, m.in. w „Tygodniku Tomaszowskim”. Jest także autorem ekspertyzy wykonanej na zlecenie Starostwa Powiatu Tomaszowskiego pt. Status prawny cerkwi greckokatolickich na terenie powiatu tomaszowskiego.

Jest członkiem redakcji „Roczników Nauk Prawnych i Ekonomicznych KUL”, gdzie pełni funkcję sekretarza oraz członkiem zwyczajnym dwóch stowarzyszeń naukowych: Polskiego Towarzystwa Prawa Wyznaniowego (od 2008) i Stowarzyszenia Prawo na Drodze, pełni tam od 2011 r. funkcję wiceprezesa. Za działalność naukowo-organizacyjną otrzymał dwie nagrody: Nagroda Rektora Katolickiego Uniwersytetu Lubelskiego Jana Pawła II za

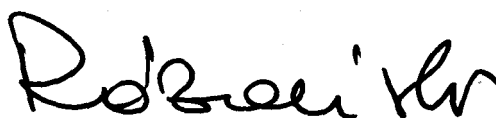
kontakty z Towarzystwem Naukowym KUL, członkostwo w Wydawniczej Komisji Senackiej i promocję Wydziału oraz Nagrodę Zespołową III stopnia za oryginalne i twórcze osiągnięcia naukowe przyznana przez Rektora KUL (wraz z dr Grzegorzem Kowalskim, dr Piotrem Wiśniewskim i o. dr hab. Franciszkiem Rosińskim, prof. KUL).

Przedstawiona powyżej działalność naukowo-dydaktyczna oraz organizacyjna habilitanta daje uzasadnione podstawy do tego, aby uznać dr Marka Bieleckiego za samodzielnego, dojrzałego i aktywnego naukowo nauczyciela akademickiego.

IV. Wnioski końcowe

Reasumując całą działalność naukową, dydaktyczną i organizacyjną dra Marka Bieleckiego przedłożoną mi do oceny uważam, że stanowi on znaczny dorobek naukowy. W swoich publikacjach wykazał się dobrą znajomością podejmowanej problematyki i samodzielnością badawczą, który zasługuje na pozytywną ocenę. Przystawiony zakres i jakość zaangażowania Habilitanta odpowiada wymogom stawianym w postępowaniu habilitacyjnym zawartym w art. 16 i 17 ust. 1 ustawy z dnia 14 marca 2003 o stopniach naukowych i tytule naukowym oraz o stopniach i tytule w zakresie sztuki (Dz.U. 2003, nr 65, poz. 596, z późn. zm.) oraz w Rozporządzeniu Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 1 września 2011 r. w sprawie kryteriów oceny osiągnięć osoby ubiegającej się o nadanie stopnia doktora habilitowanego. (Dz.U. 2011 nr 196, poz. 1165).

W konsekwencji wnoszę do Komisji Habilitacyjnej o dalsze kontynuowania rozpoczętego postępowania habilitacyjnego dra Marka Bieleckiego.

ks. dr hab. Mieczysław Różański, prof. UWM